



Camí Ral / Camí de Barcelona

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí Ral; carrer de Barcelona; carrer de Corró
Emplaçament
Alçada: Al sector sud del terme de Granollers
119

Coordenades:

Latitud: 41.588898109308
Longitud: 2.2825319835856
UTM Est (X): 440200
UTM Nord (Y): 4604382

Classificació

Número de fitxa 08096 - 194
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Antic Romà Medieval Modern Contemporani
Segle I-XIX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris

Fitxes associades:

[Casa del Carrer de Barcelona 50-52](#)

[Carrer de Barcelona](#)

[Carrer de Corró](#)

[Hostal del Lledoner de Baix](#)

Autoria de la fitxa

ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dj., 01/11/2001 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió: dc., 31/01/2024 - 13:21

Descripció

Camí històric que fou el més important i transitat de Granollers. El camí Ral, derivat d'una antiga via romana, anava de Barcelona a Vic. Actualment se'n conserva el tram que es troba al sud del nucli urbà, transformat en un camí veïnal que vertebrava el territori de Palou. És un camí de carro que té el ferm de terra piconada i en el qual s'hi han instal·lat bandes rugoses per fer alentir la velocitat dels pocs vehicles que hi passen.

Al sud el camí entra al terme municipal de Granollers per la zona de Palou, tot seguint l'eix que marquen els rius Besós i Congost. Al seu pas per la vila de Granollers es creuava amb un camí transversal (camí de Caldes, actual carrer de Santa Anna), i aquesta cruïlla va determinar l'emplaçament del nucli originari de Granollers, encerclat dins les muralles. Sortint del portal sud, el carrer Barcelona és el continuador de l'antic Camí Ral; i al nord ho és el carrer de Corró. El camí Ral continuava per les Franqueses en direcció a Vic.

Abans de començar el carrer Barcelona, el camí Ral també dóna nom a tot el carrer que des de la plaça de Sant Miquel cap a migdia arriba fins el carrer de l'Alguer, el qual més o menys passa per l'antic traçat del camí. D'altra banda, al sector rural que es troba al sud del terme entorn del Camí Ral s'ha creat una xarxa ortogonal de camins que estructuren la plana de Palou.

Observacions:

Al seu pas pel nucli urbà fins no fa gaire encara es conservava el tradicional paviment de llambordes, però finalment es va asfaltar. Aquesta intervenció va arribar a amagar alguna obra d'enginyeria civil relacionada amb el camí. Per exemple, un pont de dos ulls de pedra i totxo que es troba prop de les Tres Torres i que es conserva sota l'asfalt (informació de J. Muntal).

Al costat del camí hi passa la mina d'en Sans. Nascuda la captació en tocar la riera del Congost, part de dalt del pont de Ferro del ferrocarril del Nord, però dintre el municipi de les Franqueses, aquesta mina o rec d'aigua anava a parar a l'antic camí Ral i al carrer de Corró.

Sempre per mina subterrània, penetra a l'interior de la Vila per servir aigua potable als qui havien adquirit en propietat alguna ploma d'aigua (LLOBET, 1986).

Història

El camí Ral de Barcelona a Vic es va traçar sobre una anterior via romana. En el nucli urbà el camí Ral transitava pels actuals carrers de Barcelona i del Corró. En un estudi de topografia històrica de Granollers (PANCORBO et alii, 2006: 88) es planteja la hipòtesi que, almenys en època romana, aquesta via tenia un traçat lleugerament diferent, i que el tram septentrional corresponia no tant al carrer de Corró com al carrer Catalunya, on s'han localitzat la majoria de les traces de la necròpolis d'època romana. Segons aquesta hipòtesi, a partir de mitjan del segle XI s'hauria creat una zona de creixement urbà en direcció nord i hauria estat aleshores quan s'hauria produït un desplaçament del tram septentrional del camí ral, conformant-se el

carrer del Corró. A començament del segle XIV aquest nou traçat ja estava consolidat, ja que s'hi va emplaçar l'Hospital, fora muralles tal com era habitual.

Durant l'època medieval i moderna el camí Ral va constituir la principal via de comunicació de Granollers, ja que era la que s'utilitzava per anar a la ciutat comtal. Al llarg dels anys fou transitat per animals de bast, carretes, carros i diligències. El 1274 el rei Jaume I havia concedit a Caldes de Montbui que el camí de Vic fos traslladat per aquesta vila i Castellterçol. Davant la protesta dels granollerins, però, el Conqueridor dictava el mateix any una pragmàtica anul·lant aquella concessió per restablir la ruta tradicional a través de l'eix del riu Congost; és a dir, per Granollers, La Garriga i Centelles (BAULIES, 1965). El camí Ral entrava a Granollers pel portal de Barcelona, on sobretot a partir del segle XVI s'hi va formar un raval, i sortia pel portal de Corró, on s'hi va desenvolupar un altre raval, una mica més tardà.

El camí Ral va ser substituït el 1848 per una carretera moderna, traçada prop de les primeres cases bastides a l'exemple a partir de l'any 1835. La carretera, però, en el casc urbà discorria per un traçat més a llevant del camí Ral. La carretera va donar peu a l'actual carrer d'Anselm Clavé i altres que segueixen el seu traçat, com el carrer de Joan Prim. El pas de la carretera de Barcelona a Vic va ser el revulsiu que necessitava la ciutat per trencar definitivament els seus lligams amb el passat. Tot just s'havia iniciat el procés d'enderroc de la vella muralla, amb la intenció d'engrandir el seu perímetre edificat i poder fer front a les noves perspectives de creixement que es començaven a albirar. Les obres van començar l'any 1834, d'acord amb un projecte de 1799 que havia estat ajornat a causa la Guerra del Francès. Més tard, van ser les guerres carlines la causa d'una nova paralització i no va ser fins a l'any 1841 quan, de nou, es reprengueren els treballs. En un primer moment, i tal com es va fer públic l'any 1842, el seu traçat estava previst passar pel darrera de la serra del Congost, des del Pontasco -la cruïlla entre la carretera de Barcelona i la de l'Ametlla- fins a Bellullà i l'Ametlla per pujar als cingles de Bertí, Centelles i Vic. En tractar-se d'una via amb vocació militar, l'estratègia aconsellava allunyar-la dels llocs emboscats.

La nova carretera es va inaugurar l'any 1848, per ordre reial. Al seu pas pel terme municipal l'itinerari es bifurcava: un ramal seguia el seu recorregut cap a l'Ametlla, mentre que l'altre ho feia pel Coll de la Manya i circulava longitudinalment a molts pocs metres del casc antic. Després seguia cap a Les Franqueses del Vallès i la Garriga, on s'unia amb l'anterior traçat.

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965). *Granollers*. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372

HOMS I COROMINAS, Josep (1995). *Granollers. Retalls d'Història Urbana*. Granollers: Tarafa, Editora de Publicaciones, S.L. Revista del Vallès.

GARCIA-PEY, Enric (1990). "Recull onomàstic de Granollers: Motius, topònims, nomenclatura", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 3, Granollers, Ajuntament de Granollers.

LLOBET I REVERTER, Salvador (1986). "La formació del relleu i la funció de les aigües a Granollers", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, 1. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers. Ajuntament de Granollers, pp. 15-19.







